

OKRESNÁ PROKURATÚRA TRENČÍN
Bernolákova 2, 912 50 Trenčín 1

2Pv 623/17/3309-27

Trenčín, 18.06.2018

U Z N E S E N I E

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci vedenej proti obvinenému – právnickej osobe: Regionálna vodárenská spoločnosť Vlára – Váh, s.r.o., pre prečin ohrozenia a poškodenia životného prostredia podľa § 301 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona, takto rozhodla

podľa § 230 odsek 2 písmeno e) Trestného poriadku

z r u š u j e m

uznesenie vyšetrovateľky Policajného zboru Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trenčín, odbor kriminálnej polície, **ČVS: ORP-190/2-VYS-TN-2018 zo dňa 01.06.2018**, ktorým bolo podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku za použitia Zákona č. 91/2016 Z.z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov, **vznesené obvinenie právnickej osobe – Regionálnej spoločnosti Vlára – Váh, s.r.o.**, Nemšová, J. Palu 2/3, IČO: 36 682 888, pre prečin ohrozenia a poškodenia životného prostredia podľa § 301 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že od presne nezisteného času dňa 30.07.2017 do dňa 03.08.2017 porušením povinností uložených § 30 odsek 1, odsek 2, § 36 odsek 1, odsek 7 a § 37 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a § 17 odsek 1, odsek 2, odsek 3 a § 18 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, vydala zložku životného prostredia hydrosféru a organizmy v nej žijúce do nebezpečenstva neprispôsobením sa poveternostným podmienkam a vypúšťaním žumpových vôd do vodného toku, čím spôsobila mimoriadne zhoršenie kvality povrchových vôd na rieke Váh v úseku približne 5km od vtoku rieky Vlára po obec Zamarovce, kde sa nachádza aj územie európskeho významu Váh pri Zamarovciach, zaradeného do sústavy chránených území členských krajín Európskej únie Nátura 2000, následkom čoho došlo v danom úseku k úhynu rýb: mreny severnej (*Barbus barbus*), podustvy severnej (*Chondrostoma nasus*) o hmotnosti viac ako 1.000kg, čím spôsobila Slovenskému rybárskemu zväzu, mestskej organizácii Trenčín, Legionárska 88, Trenčín, IČO 34057064 ujmu v rozsahu 24.595,02,-eur, **nakoľko je nezákonné.**

O d ô v o d n e n i e :

Uznesením vyšetrovateľky Policajného zboru Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trenčín, odbor kriminálnej polície, bolo podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku za použitia zákona č. 91/2016 Z.z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 91/2016 Z.z.“), vznesené obvinenie právnickej osobe - Regionálnej spoločnosti Vlára – Váh, s.r.o., Nemšová, J. Palu 2/3, IČO: 36 682 888, pre prečin ohrozenia

a poškodenia životného prostredia podľa § 301 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je tento uvedený vo výrokovvej časti predmetného uznesenia.

Previerkou vyšetrovacieho spisu a hlavne preskúmaním predloženého uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku za použitia zákona č. 91/2016 Z.z. som zistila, že napadnuté uznesenie nespĺňa náležitosti v zmysle ustanovenia § 176 odsek 1 Trestného poriadku, a to s poukazom na príslušné ustanovenia zákona č. 91/2016 Z.z.

Podľa § 176 odsek 1 písmeno a) až e) Trestného poriadku, uznesenie musí obsahovať:

- a) označenie orgánu, o ktorého rozhodnutie ide, mená a priezviska osôb, ktoré sa na rozhodnutí zúčastnili,
- b) dátum a miesto rozhodnutia,
- c) výrok uznesenia s uvedením zákonných ustanovení, ktoré boli použité, a ak ide o rozhodnutie vo veci samej, aj skutok a jeho právna kvalifikácia,
- d) odôvodnenie, ak zákon neustanovuje niečo iné,
- e) poučenie o opravnom prostriedku.

Podľa § 176 odsek 2 Trestného poriadku v odôvodnení treba, ak to prichádza podľa povahy veci do úvahy, uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

Vyšetrovatelka Policajného zboru sa pri vydávaní uznesenia o vznesení obvinenia dôsledne neriadila ustanovením § 176 odsek 1 písmeno c) a d), odsek 2 Trestného poriadku, a to z dôvodu absencie uvedenia skutočností, ktoré odôvodňujú stíhanie právnickej osoby.

Primárne je potrebné poukázať na ustanovenie § 4 odsek 1 zákona č. 91/2016 Z.z., podľa ktorého trestný čin podľa § 3 (pozn., t.j. zákona č. 91/2016 Z.z. – predmetné je splnené) je spáchaný právnickou osobou, ak je spáchaný v jej prospech, v jej mene, v rámci jej činnosti alebo jej prostredníctvom, ak konal

- a) štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu,
- b) ten, kto vykonáva kontrolnú činnosť alebo dohľad v rámci právnickej osoby,
alebo
- c) iná osoba, ktorá je oprávnená zastupovať právnickú osobu alebo za ňu rozhodovať.

Predmetné správne cituje aj vyšetrovatelka Policajného zboru v uznesení o vznesení obvinenia a súčasne aj správne poukazuje na znenie § 4 odsek 4 zákona č. 91/2016 Z.z., a to, že trestná zodpovednosť právnickej osoby nie je podmienená vyvodením trestnej zodpovednosti voči fyzickej osobe uvedenej v odseku 1 a nie je podmienená ani zistením, ktorá konkrétna fyzická osoba konala spôsobom podľa odsekov 1 a 2.

Napriek tomu, že trestné stíhanie „len“ právnickej osoby je možné, nakoľko toto priamo hovorí aj vyššie citované ustanovenie § 4 odsek 4 zákona č. 91/2016 Z.z., podľa ktorého sa trestné stíhanie konkrétnej fyzickej osoby nevyžaduje, je potrebné mať na zreteli, že právnická osoba je umelý výtvor, teda nekoná, ani sa nerozhoduje sama, ale za túto koná jedna alebo viaceré fyzické osoby. Právnická osoba je umelá právna konštrukcia, a preto musí mať zákonom stanovený mechanizmus svojho konania, nakoľko bez fyzických osôb by ako fiktívna osoba nedokázala konať. Konanie zákonom stanovených fyzických osôb, ktoré konajú v mene právnickej osoby, sa potom právne považuje za konanie samotnej právnickej osoby.

Táto skutočnosť vyplýva aj zo znenia zákona č. 91/2016 Z.z., podľa ktorého je trestná zodpovednosť právnickej osoby vybudovaná na zásade tzv. pričítateľnosti konania konkrétnej fyzickej osoby, ktorá koná v prospech, v mene, v rámci činnosti alebo prostredníctvom danej právnickej osoby. Opätovne zdôrazňujem, že na tejto skutočnosti nemení nič ani fakt, že inak na vyvodenie trestnej zodpovednosti právnickej osoby sa nevyžaduje zistenie, ktorá konkrétna fyzická osoba reálne konala.

Podľa § 6 odsek 1 zákona č. 91/2016 Z.z., páchatelom trestného činu je právnická osoba, ktorej sa pričítajú porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

Teda iba v prípade, ak je splnený moment tzv. pričítateľnosti, je možné vyvodit' voči právnickej osobe trestnú zodpovednosť za spáchanie trestného činu. V tomto smere je potrebné opäť sa vrátiť k ustanoveniu § 4 odsek 1 a 2 zákona č. 91/2016 Z.z., podľa ktorého aby mohol byť trestný čin spáchaný právnickou osobou, musí byť spáchaný v jej prospech, v jej mene, v rámci jej činnosti alebo jej prostredníctvom.

Pre ozrejmienie možno uviesť, že trestný čin je spáchaný v prospech právnickej osoby vtedy, ak bol spáchaný v záujme právnickej osoby s tým, že toto kritérium do určitej miery splýva s kritériom spáchania činu v rámci činnosti právnickej osoby. O prospech ide vtedy, ak má zo spáchaného trestného činu právnická osoba napríklad majetkový prospech alebo aj akýkoľvek nemajetkový prospech. Trestný čin je spáchaný v mene právnickej osoby, ak sa ho dopustí osoba, ktorá je štatutárnym orgánom právnickej osoby, či je inak oprávnená na konanie v mene, respektíve za právnickú osobu – napríklad prokúra, plná moc. Trestný čin je spáchaný v rámci činnosti právnickej osoby, ak je spáchaný v rámci činnosti, ktorá súvisí napríklad s predmetom podnikania právnickej osoby, avšak súčasne to znamená aj prípady nelegálneho vykonávania činnosti zo strany právnickej osoby. Trestný čin je spáchaný prostredníctvom právnickej osoby, ak je právnická osoba použitá (využitá) na spáchanie trestnej činnosti, pričom relevantné osoby konajúce za právnickú osobu sú s týmto využitím minimálne uzročené. Nejde tu teda o prípady tzv. nepriameho páchatel'stva, pri ktorom by právnická osoba nebola trestná, nakoľko sa zapojila do páchania trestného činu napríklad v omyle, z donútenia a podobne.

Ďalšou skutočnosťou, ktorá musí byť splnená, aby bolo možné vyvodit' trestnoprávnu zodpovednosť voči právnickej osobe, je už vyššie uvedené ustanovenie § 4 odsek 1 zákona č. 91/2016 Z.z., kedy trestný čin je spáchaný právnickou osobou, ak je za splnenia zvyšných podmienok spáchaný:

- a) štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu,
- b) tým, kto vykonáva kontrolnú činnosť alebo dohľad v rámci právnickej osoby, alebo
- c) inou osobou, ktorá je oprávnená zastupovať právnickú osobu alebo za ňu rozhodovať.

V zmysle § 4 odsek 2 Zákona č. 91/2016 Z.z. je pritom trestný čin podľa § 3 spáchaný právnickou osobou aj vtedy, ak osoba uvedená v odseku 1 nedostatočným dohľadom alebo kontrolou, ktoré boli jej povinnosťou, hoci z nebanlivosti umožnila spáchať trestný čin osobou, ktorá konala v rámci oprávnení, ktoré jej boli zverené právnickou osobou.

V danom prípade je nutné skonštatovať, že vyšetrovatelka Policajného zboru ako bolo aj vyššie spomenuté, síce cituje relevantné ustanovenie § 4 odsek 1 zákona č. 91/2016 Z.z., avšak už nekonkretizuje, na podklade čoho je dôvodné stíhanie právnickej osoby, t.j. na podklade akej skutočnosti je možné vysloviť, že v danej trestnej veci je naplnený moment pričítania. V predmetnom uznesení totiž nie je vyjadrené jednak to, kto (rozumej nie konkrétnym pomenovaním fyzickej osobe), resp. v akom postavení či pozícii konal za právnickú osobu (t.j. jasné poukázanie na niektoré konkrétne písmeno v zmysle § 4 odsek 1 zákona č. 91/2016 Z.z.) a súčasne nie je vyjadrené, či stíhaná právnická osoba mala „reálnym“ konaním fyzickej osoby prospech, prípadne fyzická osoba pri páchaní trestného činu konala v mene stíhanej právnickej osoby, v rámci jej činnosti alebo jej prostredníctvom. Nakoľko v skutkovej vete tieto skutočnosti nie sú vyjadrené, za jej aktuálneho znenia nie je možné konštatovať zákonnosť vznesenia obvinenia právnickej osobe.

Predmetné skutočnosti pritom nevyplývajú ani z odôvodnenia uznesenia o vznesení obvinenia. Tak v skutkovej vete, ako aj v odôvodnení sa totiž uvádza, že skutok spáchala tam menovaná právnická osoba. Predmetné však nie len že nepostačuje pre možné vznesenie obvinenia, ale toto je aj z logického hľadiska nemožné, nakoľko ako bolo spomenuté aj vyššie, právnická osoba je umelý výtvor a sama nekoná, ani sa nerozhoduje, teda stíhaná právnická osoba sama o sebe nemohla svojím vlastným konaním naplniť obligatórne znaky stíhaného trestného činu, ale tento je jej možné „len“ pričítať, ak sú splnené podmienky stanovené zákonom č. 91/2016 Z.z.

S poukazom na vyššie konkretizované nedostatky uznesenia, ktoré spôsobujú jeho nezákonnosť, bolo potrebné predmetné uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 odsek 1 Trestného poriadku za použitia zákona č. 91/2016 Z.z. zrušiť.

Na základe vyššie uvedených skutočností som rozhodla tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

CA
 JUDr. Anna Chudá
 prokurátorka okresnej prokuratúry